

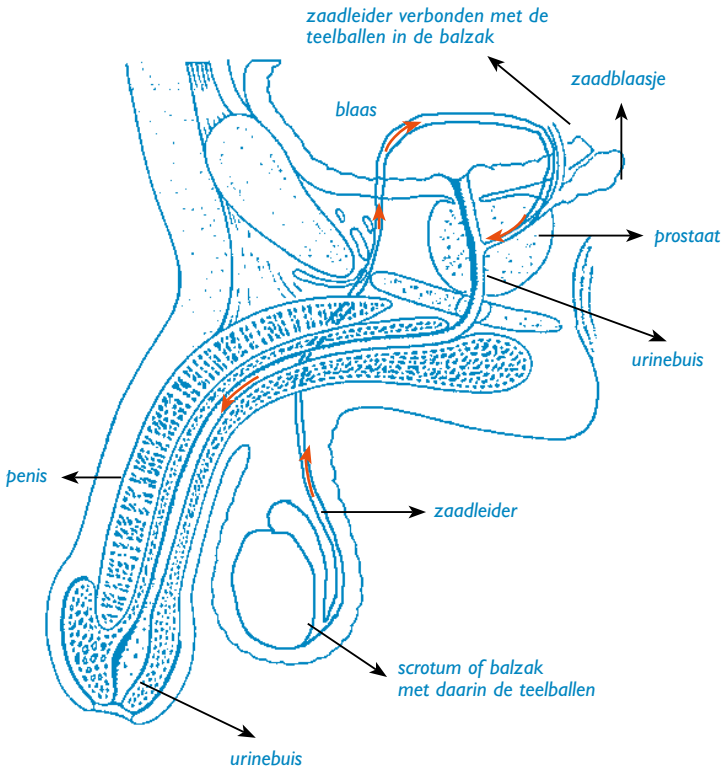

Sterilisatie bij de man: vasectomie

informatie voor patiënten

WAT IS EEN VASECTOMIE?

In overleg met uw arts hebt u besloten een vasectomie of sterilisatie te ondergaan. Er zijn verschillende mogelijkheden om een ongewenste zwangerschap te voorkomen (bijvoorbeeld de anticonceptiepil, het condoom, het spiraaltje). In tegenstelling tot die methodes is sterilisatie een definitieve anticonceptieve methode: in principe is de sterilisatie onomkeerbaar. Een sterilisatie is dan ook alleen een goede keuze wanneer u zeker weet dat u geen kinderen (meer) wilt.

Het traject van de zaadcellen

Een vasectomie is een operatie waarbij de **zaadleiders worden onderbroken**. Daardoor kunnen zaadcellen uit de testikels niet meer bij de zaadvloeistof komen. Op die manier kunnen de zaadcellen niet meer afgevoerd worden naar de penis tijdens de geslachtsgemeenschap. De vloeistof zal enkel bestaan uit het vocht dat door de zaadblaasjes en de prostaat wordt afgescheiden.

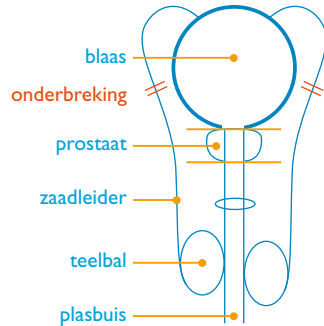
Een sterilisatie heeft **geen invloed op uw seksuele beleving** en is een **zeer veilige vorm van anticonceptie**.

VOORBEREIDING

- X** U vraagt het best een **ziekteattest** voor de dag van de ingreep.
- X** De ingreep moet onder steriele omstandigheden gebeuren om infectie te voorkomen. Daarom is het nodig de avond voor de ingreep grondig de balzak + de liezen helemaal te **scheren**.
- X** U hoeft voor de ingreep **niet nuchter** te zijn.
- X** Opgelet! Sommige geneesmiddelen die u neemt om uw bloed te verdunnen, kunnen het risico op bloeden tijdens de operatie vergroten. Het is goed mogelijk dat u met deze medicatie moet stoppen enkele dagen vóór de operatie. Zorg ervoor dat de uroloog en de verpleegkundigen op de hoogte zijn van **alle medicatie die u thuis inneemt** en vraag bij het ontslag wanneer u die weer mag innemen.
- X** Neem een **strak zittende onderbroek of zwembroek** mee naar het ziekenhuis. U moet die tot 24 uur na de ingreep aanhouden

DE INGREEP: EEN DAGOPNAME

De vasectomie gebeurt in het chirurgisch dagcentrum (CDC) of op de functiemetingen urologie. De ingreep wordt uitgevoerd onder **plaatselijke verdoving**. Na ontsmetting van de balzak krijgt u twee verdovende injecties in de huid van de balzak links en rechts of in de zaadstreng in de liesstreek.

Op deze plaatsen worden de zaadleiders doorgesneden

Vervolgens maakt de arts op de plaats van de verdoofde huid een kleine snede links en rechts, waarbij hij de zaadleiders vrijmaakt. Van beide zaadleiders wordt een stukje verwijderd en de uiteinden worden afgebonden.

Daarna worden zo nodig de wondjes weer gesloten met hechtingen, die na ongeveer 1 week oplossen en dus niet verwijderd hoeven te worden. Tijdens de ingreep voelt u vaak een trekkend gevoel in de liesen, omdat de zaadleider door het lieskanaal loopt. De ingreep (links en rechts) duurt **ongeveer 30 minuten**.

NA DE INGREEP

- **Zelf naar huis rijden met de wagen wordt afgeraden. Zorg liefst voor een chauffeur.**
- Na de ingreep wordt er op de beide wondjes een verbandje aangebracht dat twee dagen ter plaatse moet blijven. De rest van de dag kunt u het best wat rustig aan doen om nabloeden te voorkomen. Ook is het nuttig om de eerste 24 uur een strakke onderbroek of zwembroek te dragen. Als het ondergoed goed spant, wordt de balzak goed tegen het lichaam aangedrukt.

- Na twee dagen kunt u het verband zelf verwijderen. Daarna mag u weer douchen. Baden is na vijf dagen weer mogelijk.
- Als de verdoving uitgewerkt is, kan het gebied van de balzak en liezen pijnlijk worden. Hiervoor kunt u een pijnstiller nemen (bv. paracetamol of ibuprofen).
- De volgende dag kunt u normaal weer aan het werk gaan. De eerste dagen na de operatie moet u zware werkzaamheden vermijden. Gedurende ongeveer vijf dagen moet u sporten (fietsen, zwemmen) of zwaar tillen vermijden.
- Na vijf dagen is geslachtsgemeenschap weer toegestaan.

VRUCHTBAARHEID

Na de ingreep bent u **nog niet meteen onvruchtbaar**.

De eerste maanden na de operatie komen er bij de zaadlozing nog zaadcellen vrij. Daarom moet u in deze periode nog een voorbehoedsmiddel blijven gebruiken. Na minstens 15 tot 20 zaadlozingen, die u in ongeveer drie maanden na de ingreep moet hebben, zijn de zaadcellen meestal verdwenen.

Na deze periode wordt een zaadmonster onderzocht. Dit onderzoek is essentieel voor het vaststellen van de onvruchtbaarheid. Hiervoor krijgt u een potje mee, dat u dan met sperma moet inleveren. Het zaadmonster moet u binnen enkele uren na de zaadlozing inleveren. De uitslag van het onderzoek krijgt u van uw arts.

Zijn er geen zaadcellen meer zichtbaar, dan is de sterilisatie geslaagd en de behandeling ten einde. In dat geval kunt u stoppen met andere voorbehoedsmiddelen.

Het kan zijn dat u meerdere keren een zaadmonster moet inleveren, totdat de uitslag laat zien dat er geen zaadcellen meer aanwezig zijn.

MOGELIJKE PROBLEMEN NA ONTSLAG

- X Een geringe blauwverkleuring van de balzak en/of basis van de penis komt vaak voor. Ook wat bloed- en vochtverlies uit de wondjes is niet verontrustend en gaat meestal vanzelf snel over.
- X Zelden treedt een nabloeding of wondinfectie op.
- X Pijn na de ingreep komt vaak voor en gaat gepaard met een zeurend gevoel in de zaadballen of pijn tijdens het lopen. Meestal duurt dit slechts enkele dagen. In zeldzame gevallen kan de pijn blijven aanslepen.
- X U moet uw behandelende arts waarschuwen als:
 - u koorts krijgt (boven de 38,5 °C)
 - er een sterke zwelling van de balzak optreedt
 - het wondje blijft bloeden
 - er uitermate veel pijn is
- X Na de sterilisatie kan een gevoel van stuwing optreden. Dat kan leiden tot een pijnlijk gevoel voorafgaand aan de zaadlozing. Het is echter zeldzaam en meestal tijdelijk.

WAT VERDER VAN BELANG KAN ZIJN

- ✓ Er is een uiterst geringe kans dat de uiteinden van de zaadleiters weer aan elkaar groeien en er opnieuw een doorgang (en dus vruchtbaarheid) ontstaat. Ook al liet controle van het zaadmonster zien dat geen zaadcellen aanwezig zijn, dan nog is hernieuwde vruchtbaarheid na langere tijd alsnog mogelijk. Dit komt voor bij ongeveer 1 tot 3 per 1 000 patiënten.

- ✓ Soms is het mogelijk dat er in het zaadmonster toch altijd enkele zaadcellen aanwezig blijven. Soms moet dan na overleg met de uroloog een nieuwe sterilisatie gebeuren.
- ✓ Vasectomie is in principe een definitieve ingreep. In sommige gevallen kan een sterilisatie wel eens ongedaan gemaakt worden.
- ✓ De ingreep heeft geen invloed op het gevoel bij de zaadlozing. Na sterilisatie worden de zaadcellen, die nog steeds in de testikels worden gevormd, door het lichaam afgebroken.
- ✓ Aan het zaadmonster is met het blote oog niet te zien of iemand gesteriliseerd is. Het zaadmonster bestaat na sterilisatie uit prostaatvocht.
- ✓ Wie van beide partners zich laat steriliseren, is een persoonlijke keuze. Een vasectomie heeft als voordeel dat het een relatief lichte ingreep is, die poliklinisch (zonder overnachting in het ziekenhuis) en onder lokale verdoving kan uitgevoerd worden.
- ✓ Sterilisatie is een volledig terugbetaalde ingreep, met uitzondering van de producten voor de verdoving, die 15 euro kosten.
- ✓ Een vasectomie geeft geen enkele bescherming tegen seksueel overdraagbare aandoeningen (zoals aids, gonorrhoe of syfilis). Om de kans daarop te verminderen, is het raadzaam een condoom te gebruiken.

WAT ALS U ZIEK OF VERHINDERD BENT?

Als u door ziekte of om een andere reden verhinderd bent en niet naar de afspraak kunt komen, neem dan zo snel mogelijk contact op met de consultatie urologie: tel. 016 34 66 85.

In uw plaats kan dan een andere patiënt geholpen worden.

INFORMATIE, BEGELEIDING EN OPVOLGING

Deze brochure geeft u extra informatie, ter aanvulling van een gesprek met uw behandelende arts. Bijzondere omstandigheden kunnen aanleiding geven tot wijzigingen in de behandeling. De uroloog zal u hierover altijd inlichten.

Hebt u na het lezen van deze brochure nog vragen, dan kunt u op werkdagen contact opnemen met de consultatie urologie om een afspraak te maken.

Na de ingreep worden er twee consultaties gepland:

- na ongeveer 8 weken voor wondcontrole en de eerste inlevering van een spermastaal
- na ongeveer 12 weken voor staalonderzoek

U wordt persoonlijk op de hoogte gebracht over het al dan niet onvruchtbaar zijn.

Contact consultatie urologie: tel. 016 34 66 85

© november 2014 UZ Leuven

Overname van deze tekst is enkel mogelijk na toestemming van de dienst communicatie UZ Leuven. Ontwerp en realisatie: deze folder werd opgesteld door de dienst urologie in samenwerking met de dienst communicatie. Verantwoordelijke uitgever: UZ Leuven, Herestraat 49, 3000 Leuven, tel. 016 34 49 00, www.uzleuven.be.

U vindt deze brochure ook op www.uzleuven.be/brochure/700673.

Opmerkingen of suggesties bij deze brochure kunt u bezorgen via communicatie@uzleuven.be.

